

Justitiedepartementet

Yttrande över promemorian Förbättrade möjligheter för polisen att använda kamerabevakning (Ds 2024:11)

Synpunkter från Jönköpings kommun

Mot bakgrund av den situation Sverige befinner sig i och den utveckling vi ser när det gäller den organiserade brottsligheten, är det angeläget att vidta olika åtgärder för att både förebygga, förhindra och bekämpa en eskalerande kriminalitet. Regeringen har under det senaste året kommit med en rad lagändringar som på olika sätt syftar till att identifiera och gripa personer med koppling till grov brottslighet. Flera ändringar handlar om ökad kamerabevakning samt insamling och delning av personuppgifter.

Kamerabevakning innebär ett ingrepp i den personliga integriteten. Samtidigt kan den bidra till ökad trygghet och minska risken för att enskilda utsätts för brott. Det är därför viktigt att åtgärder som påverkar den enskildes integritet görs nogsamt för att inte skapa ett oönskat övervaknings-samhälle. Enligt en metastudie som Brottsförebyggande rådet har gjort kan kamerabevakning ha en brottsförebyggande effekt när det gäller brott mot fordon, egendomsbrott och narkotikabrott men inte på våldsbrott och ordningsstörningar. Resultaten visar också att för att kamerabevakning ska ha en brottsförebyggande effekt behöver den kombineras med flera andra insatser.

Jönköpings kommun ställer sig negativ till förslaget om att ge polisen möjlighet att använda biometrisk fjärridentifiering på allmän plats. Ett sådant verktyg skulle innebära att vi på ett oroväckande sätt flyttar fram gränsen för vad som är godtagbart i ett rättssamhälle. Det är viktigt att komma åt den grova och allvarliga brottsligheten, men man måste samtidigt vara medveten om vad ett sådant förslag skulle kunna öppna för andra dörrar. Vi vet också hur snabbt förutsättningarna kan förändras. Både privata och offentliga verksamheter är på alla nivåer hårt ansatta när det gäller infiltration av kriminell verksamhet. Det innebär att det finns risker för att material som samlas in skulle kunna hamna i fel händer och därmed kunna användas utifrån helt andra syften.

I de riktlinjer som Europeiska dataskyddsstyrelsen tagit fram innebär dessutom ansiktsigenkänning med hjälp av artificiell intelligens (AI) stora osäkerheter och därmed risk för diskriminering och felaktiga resultat.

I maj 2024 antog EU:s ministerråd en förordning som bland annat innebär ett förbud mot sådana AI-system som utgör ”oacceptabla risker”. Ett system som nämns är biometriska identifieringssystem i realtid och på distans, till exempel ansiktsigenkänning. Det innebär att förslaget om att ge Polismyndigheten och Säkerhetspolisen möjlighet att använda system för biometrisk fjärridentifiering i realtid på allmän plats strider mot ovanstående förordning.

Det framstår som olämpligt och mycket märkligt att lägga fram förslag på system som EU bedömt utgöra oacceptabla risker. Frågan om tillämpning är inte fullt ut beredd och förslaget borde inte ha lagts fram innan det resultatet är känt.

Avslutningsvis är det viktigt att komma ihåg att den organiserade brottsligheten finns i många olika skepnader och involverar individer med skilda bakgrunder och miljöer. Den är också djupt integrerad i alla delar av samhället. Det är därför viktigt att arbeta brett och med tidiga insatser för att skapa ett tryggare samhälle.

JÖNKÖPINGS KOMMUN

Ann-Marie Nilsson
Kommunalråd

Johan Fritz
Stadsdirektör